

A CARAVAN FOR SOCIAL CHALLENGES! A CARAVAN FOR YOUR EMPOWERMENT!

DIÇKA MBI GRUPET SOCIALE (vijim)

OPEN-DOORS

PARAGJYKIMI SI FENOMEN I PERFSHIRJES NE NJE GRUP

- **Teoria e identitetit social**

Duke u bazuar ne rezultatet e studimit te Sherif, studimi i metejshem i **Henri Tajfel** u perpoq te studionte nese, te qenit ne konkurrence midis grupeve eshte nje kusht sa i «mjaftueshem» aq edhe i «domosdoshem» per te lindur paragjykimet midis grupeve????

Tajfel zhvilloi nje teknike te caktuat studimi per te pare nese diskriminimi shfaqet edhe nese pjesetaret e grupit nuk jane te perfshire ne marredhenie konkurrence dhe nuk nderveprojne midis tyre.

PARAGJYKIMI SI FENOMEN I PERFSHIRJES NE NJE GRUP

- Studimi u krye mbi «grupet minimale» qe jane grupet e ngritura mbi kriteret artificiale te percaktuara nga studiuesi.
- Subjektet ishin nxenes nga 15-16 vjec, qe u ndane mbi bazen e te ashtequajturave «preferenca estetike» , ne «grupin Klee» dhe «grupin Kandinsky».
- Detyra e pjesemarrësve ishte te ndanin nje shume parashe midis dy subjekteve qe i perkisnin dy grupeve eksperimentale. Subjektet ishin ne dijeni te grupit te tyre por jo te identitetit te subjekteve midis te cileve do te ndaheshin te ardhurat.
- Strategjite qe mund te zgjidheshin ishin: Paanshmeria; Perfitimi me i madh i perbashket; Diferenca maksimale ne favor te grupit perfshires dhe Perfitimi maksimal i grupit perfshires.
- **Rezultatet treguan se shpesh here strategjia e perzgjedhur ishte ajoje diferencimit maksimal ne favor te grupit perfshires.**

PARAGJYKIMI SI FENOMEN I PERFSHIRJES NE NJE GRUP

- Perfshirja ne nje grup, edhe pse e percaktuar mbi baze kriteresh te dobeta, prodhon favorizim per grupin perkates ne disavantazh te grupit te jashtem.
- Teoria e identitetit social e Tajfel e shpjegon kete «armiçesi ne gjendjen fillestare» duke u nisur nga idea se, deshira per te kuptuar dhe per te vleresuar veten, perben bazen e sjelljes shoqerore.
- Teoria thekson faktin se kjo deshira realizohet nepermjet kategorizimit dhe krahasimit shoqeror.
- Deshira per nje identitet social pozitiv dhe per nivele te larta vetevleresimi, bejne qe paragjykimi te dale si nje aspekt i natyrshem qe evidenton natyren e nevojave te tilla.
- Por favorizimi per grupin perfshires nuk mund te jete nje fenomen kaq i pergjithesuar per vete faktin qe pjesetar te grupeve me status inferior jane me te prirur per te favorizuar grupet e jashtme te karakterizuara nga nje status me i larte.

TEORIA E KATEGORIZIMIT TE VETES

- Teoria e kategorizimit te vetes u formulua nga John Turner.
- Kjo teori thekson faktin se tek individet ndodh nje transformim i kategorizimit te vetes nga nje nivel individual «identiteti personal» drejt nje kategorizimi te vetes ne nivel grupi «identiteti social».
- Kur e konsiderojne veten si pjesetar ose jo te nje grupi social, individet sipas Turnerit i referohen perfytyrimit te pjesetarit ideal ose tipik te nje grupi: **prototipi**
- **Prototipat kane aftesine nga njera ane, te minimizojne dallimet e karakteristikave brenda grupit dhe, nga ana tjeter, te shtojne diferencat midis grupeve.**
- Kur kategoria e perfshirjes sociale behet me e vetedijshme, perceptimi i vetes shkon drejt nje «depersonalizimi» duke u bere me pak te vetedijshem mbi vecantite personale.

HIPOTEZA E KONTAKTIT

- Allport ishte i pari qe theksoi rendesine e kontaktit midis grupeve si nje mundesi me efekte pozitive kunder paragjytimeve. Sipas kesaj hipoteze, sjellja dhe qendrimet karshi grupeve te jashtme, mund te behen me tolerante kur atehere kur hyet ne marredhenie me te njejtet. Per kete qellim eshte me e pershtatshme qe kontakti te realizohet midis grupeve qe kane te njejtin status, qe ndjekin te njejtat objektiva dhe qe levizin sipas nje logjike bashkepunimi.
- Nje element tjeter i rendesishem eshte mundesia qe grupet te bashkejetojne ne menyre paqesore , duke mbajtur gjithesecili identitetine tij specifik: ne kete rast realizohet nje proces integrimi(vs asimilimi) midis diversiteteve.

RIKATEGORIZIMI

- Nisur nga fakti qe kategorizimet e vetes luajne nje rol te rendesishem ne formimin e identitetit social dhe individual, hipoteza e nxitjes se personave drejt kategorizimit te vetes duket si nje strategji e rendesishme per te luftuar paragjykimet.
- Ky tip rikategorizimi implikon faktin qe pjesetaret e ndryshem te grupeve te konsiderohen si pjesetare te nje kategorie superiore, duke u bere keshtu te gjitha pjese e nje grupi te vetem dhe duke zbuluar qendrimet dhe vlera te tjera te perbashketa pozitive.

Faleminderit!

“Ky dokument është prodhuar në kuadër të projektit “A Caravan for social challenges! A caravan for your empowerment!” i zbatuar nga “Open Doors” mbështetur financiarisht nga projekti “Shoqëria Civile kundër Ekstremizmit të Dhunshëm” i cili financohet nga Bashkimi Evropian. Përmbajtja e këtij dokumenti është përgjegjësi e Open Doors dhe në asnjë rast nuk reflekton apo përfaqëson domosdoshmërisht mendimin apo qëndrimin e KSHH-së dhe as të Bashkimit Evropian”